

Het standbeeld

Latoya Morris

Kerst was niet aan Rick besteed. Een hoop bombarie om iets wat ruim 2000 jaar geleden was ontstaan en misschien niet eens op feiten berust was. En dat verplichte thuiszitten met de familie zitten, je volproppen en stomme spelletjes spelen. Met zijn achttien jaar had hij er schoon genoeg van en wilde hij veel liever met zijn maten feesten. Vooral nu Tom hem net had geappt dat het meisje waar hij al een tijdje verliefd op was er ook zou zijn...

Hij trok demonstratief zijn jas aan terwijl hij de woonkamer in liep. Daar zat zijn vader met zijn zusje Cindy in haar favoriete sprookjesboek van Hans Christian Andersen te lezen. Zijn oma keek vanuit de leunstoel toe. Gelukkig was de rest van de familie nog niet gearriveerd om het drama mee te maken dat hij nu ging veroorzaken.

‘Waar ga jij naartoe?’ vroeg zijn vader meteen met gefronste wenkbrauwen.

‘Ik ga naar Joost.’ Rick griste de sleutel van zijn Swift uit het sleutelkastje.

‘Nu nog?’ Zijn moeder kwam de kamer in gelopen. Haar schort leek met alle kleuren van de regenboog te zijn besmeurd. Ze veegde net haar handen af aan een vaatdoek. ‘We gaan over een half uurtje eten!’

‘Iedereen is daar, ik sla een ontzettend stom figuur als ik als enige niet kom.’ Slap excuus, dat wist hij maar al te goed.

‘Echt niet dat je nu weggaat, vriend.’ Zijn vader was overeind gekomen.

Rick draaide zich om en liep de gang op. Hij voelde zijn hart in zijn keel kloppen, maar hij was niet van plan zich om te laten praten. Dit was misschien zijn enige kans voordat Michelle straks in het buitenland zou gaan studeren. Een nachtje, meer vroeg hij niet. Om eindelijk te weten hoe het was. En met zo’n verdraaid mooie meid.

‘Hé, je kunt toch niet zomaar weggaan!’ riep zijn moeder, veel dichterbij hem dan hem lief was. ‘Het is kerst!’

‘Ik heb een hekel aan kerst!’ zei Rick met de klink van de voordeur al in de hand. ‘En nu heb ik eindelijk eens de kans het over te slaan! Dat stomme gedoe altijd...’

‘Rick.’ De dreigende stem van zijn vader. ‘Je moeder heeft zich de hele dag in de keuken staan uitsloven. Als je nu weggaat, stel je niet alleen haar, maar je hele familie teleur. Ik weet dat we het niet altijd met elkaar eens zijn, maar om vanavond zomaar weg te gaan...’

Zijn woorden maakten Rick aan het twijfelen. Heel even maar, want daar was weer het beeld van de bloedmooie, sexy Michelle.

Hij zei niets meer toen hij de deur opentrok en hard achter zich dichtsmeet. Er was heel even een steek van schuldgevoel toen hij de sleutel in het portier van zijn Swift stak. De Swift die hij van zijn ouders had gehad op zijn achttiende verjaardag. Snel dichtte hij het gat dat door de herinnering in zijn maag werd gebrand met het vooruitzicht op een gezellige avond. En misschien meer.

Het sneeuwde belachelijk hard en hij merkte al snel dat de weg door het dorp glad was. Het was maar een klein stukje tot hij de bebouwde kom achter zich liet. De weg naar het buurdorp – waar het feestje plaatsvond – was gelukkig sneeuw- en ijsvrij, waardoor hij meteen versnelde naar 80. Hij zette de radio aan en meteen weer uit, walgend van alle kerstliedjes. *It's the most wonderful time of the year...* Stomme onzin.

Er schoot iets de weg op. Twee ogen werden spookachtig verlicht door de koplampen. Hij had nooit op tijd kunnen zijn. Het hert – was het een hert? – bewoog niet eens. De Swift des te meer. Rick verloor compleet de controle over het stuur en knalde er met zijn hoofd tegenaan. Hij hoorde nog vaag de stem van zijn moeder in zijn hoofd die hem op het hart drukte altijd een gordel om te doen. Natuurlijk had hij ook nu weer niet geluisterd.

Het eerste wat hij voelde toen hij met pijnscheuten in zijn schedel zijn ogen probeerde te openen, was iets warmes dat langs zijn slaap gleed. Warm en plakkerig. Bloed. Hij begreep opeens na al die jaren wat zijn moeder soms onderging als ze zei migraine te hebben. Alsof er messen in zijn hoofd staken.

Heel voorzichtig haalde hij zijn voorhoofd van het stuur en zag dat het onder het bloed zag. Maar dat was nog niet alles. Er zat een enorm gat in de voorruit. Van de scherpe stukken gebroken glas die er nog zaten, druppelden nog meer dieprode druppels op het dashboard.

Het hert! Was hij er zo hard tegenaan gereden dat het op zijn voorruit terecht was gekomen?

Rick probeerde door het gat heen te kijken, maar hij zag alleen maar bomen en sneeuw. Het duurde even, maar het lukte hem uiteindelijk om uit de auto te stappen. Angstvallig hield hij zich aan de Swift vast, omdat zijn knieën knikten. Terwijl hij naar de voorkant schuifelde, zag hij dat hij met de auto half in de greppel tussen weg en bos was beland. Zijn Swift zat met de

rechterzijdig tegen een boom aan. Hij wilde niet denken aan de schade die daar ongetwijfeld het resultaat van was.

De bloedvlekken vóór de Swift waren al bijna niet meer zichtbaar door de aanhoudende sneeuw, maar ze waren er. Zelfs de bomen waren ermee besmeurd. Maar geen hert. Wel een bloedspoor dat het bos in leek te gaan.

Terug achter het stuur probeerde hij zijn hoofdwond in de spiegel te bekijken. Het was geen gapend gat zoals in de voorruit, maar het leek hem opeens niet meer zo verstandig door te rijden naar zijn vrienden. Alsof het ongeluk hem in een klein kind veranderd had, verlangde hij van het ene op het andere moment naar de warmte van thuis en het lekkere eten dat zijn moeder had bereid. Misschien was het de kloppende, stekende, afschuwelijke pijn in zijn hoofd, maar er prikten tranen in zijn ogen als hij eraan terugsloeg hoe lelijk hij tegen zijn ouders had gedaan. Hij moest terug. En niet alleen vanwege die wond.

Rick wilde zijn Swift starten, maar de motor sputterde met veel kabaal tegen. Hij probeerde het luttele keren, maar hij kreeg de auto niet meer aan de praat. Er zat niets anders voor hem op dan terug naar huis te lopen. Hoezeer hij ook gehecht was aan zijn Swift, hij wilde nu alleen nog maar naar huis. Gelukkig was het niet ver.

Hij was verkleumd en had doorweekte schoenen en sokken toen hij de voordeur bereikte, maar het warme licht vanuit de woonkamer maakte dat hij zich meteen een stuk beter voelde. Begeleid door wolkjes adem die tussen zijn bibberende lippen door ontsnapten, stak hij zijn huissleutel in het slot. Misschien kwam het door zijn van de kou trillende vingers, maar het lukte hem niet de deur te openen. Het was ook alsof de sleutel er opeens niet meer helemaal goed in paste.

Rick onderdrukte een lelijke vloek en belde aan. Cindy's schaterlach waaide tot bij hem terwijl hij ongeduldig bleef wachten. Niemand kwam opendoen.

Nogmaals belde hij aan, opnieuw met hetzelfde teleurstellende effect. Van frustratie ging hij over op kloppen. 'Hé, horen jullie me niet?' riep hij met overslaande stem. Dit deden ze vast om hem te pesten. Ze hadden hem allang gezien en dit was zijn straf voor het halsoverkop weggaan. Hij had het bijna kinderachtig genoemd, ware het niet dat er ergens een stemmetje in zijn hoofd hem gemeen toefluisterde dat hij het had verdiend.

Uiteindelijk liep hij naar het woonkamerraam. Zijn oom en tante waren inmiddels gearriveerd en iedereen ging net aan tafel zitten toen Rick naar binnen keek. Hij voelde zich nu boos worden en bonkte met een vuist op het dubbele glas. Het hele raam trilde ervan. Het gekke was, dat niemand opkeek. Niet eens Cindy. Ze hadden haar dus blijkbaar goed geïnstrueerd om het idiote spelletje mee te spelen. De gezichten van zijn familieleden waren vrolijk en

goedgemutst. Als er al iemand misschien een heel klein beetje bezorgd keek, was het zijn oma. Maar niemand keek ook maar een fractie van een seconde naar het raam waar Rick stond.

‘Hey, dit kunnen jullie toch niet menen?!’ brulde hij, terwijl hij nog een paar harde bonken toevoegde aan zijn frustratie. ‘Kom op, het spijt me, oké? Laat me binnen, alsjeblieft!’

In een opwelling holde hij vervolgens zo goed als het ging de oprit op en naar de achterdeur. Toen die afgesloten bleek, gebruikte Rick zijn sleutel, maar ook nu kreeg hij de deur met geen mogelijkheid open. Het schoot door hem heen dat zijn vader zo boos was geweest dat hij meteen na Ricks vertrek alle sloten had laten vervangen, maar meteen daarna zag hij in hoe absurd dat was. Ten eerste was dat wel heel erg snel gedaan en ten tweede: waar vond je op kerstavond nog een slotenmaker die dat klusje even kwam klaren? Nee, dat kon echt niet. En toch... Waarom kwam hij dan niet binnen?

Woede won het prompt van de paniek en hij beende met woeste bewegingen de oprit af. Met nog een laatste blik de woonkamer in, waar zijn familie met eten was begonnen, liep hij de straat uit.

Het standbeeld van Hans Christian Andersen leek hem met een geheven hand te begroeten toen hij het dorpsplein bereikte. In een hoek boven aan de drie grote treden die naar het beeld toe leidden, vond Rick een beetje beschutting tegen de sneeuw. Een plekje dat nog niet helemaal ondergesneeuwd was. En hoewel het donkergrijze steen bitter koud was, zou in ieder geval zijn zitvlak een beetje droog blijven, terwijl hij overdracht wat hij in vredesnaam moest doen. Waar hij naartoe kon. Misschien moest hij zijn ergste woede en teleurstelling even laten bezinken en dan gewoon met hangende pootjes nog eens teruggaan. Smeken om vergiffenis. Hij kon zich niet voorstellen dat zijn ouders – en vooral zijn oma – hem de hele avond in de kou en zonder eten zouden laten zitten.

Diep weggestopt in zijn jas trok hij zijn knieën zo hoog op als hij kon en probeerde niet aan het kerstmaal te denken, aangezien zijn maag inmiddels brulde om eten.

‘Wat heb jij gedaan dat je op kerstavond buiten zit?’ klonk een diepe stem.

Geschrokken keek Rick op. Op ongeveer anderhalve meter boven hem zweefde een gezicht. Een gezicht dat bijna zwart glansde in het oranje licht van de straatlantaarns en gemaakt leek van brons. Maar dat was niet wat nog meer schrikgolffjes helemaal tot in Ricks tenen zond. Het gezicht was zo groot dat het niet eens in Ricks blikveld paste. De amandelvormige ogen hadden exact dezelfde kleur als de rest van het gezicht en geen irissen of pupillen. Golvend haar viel

een stukje langs het smalle, lange gelaat, maar kwam niet van zijn plek in de toch wel stevige wind die er op het plein waaide.

Instinctief wilde Rick achteruit kruipen, maar kwam toen tot de conclusie dat hij al tegen de muur van de trappen aan had gezeten. Hoewel het gezicht vriendelijk naar hem leek te lachen, had Rick het gevoel dat hij in een wel heel bizarre nachtmerrie was beland.

‘Heb jij het niet vreselijk koud, mijn beste?’ De stem van het bronzen gezicht trilde dwars door Rick heen. De lippen bewogen, maar bijna alsof er nog geen uur geleden botox in was gespoten. ‘Waarom zit je niet gezellig met je familie te eten, zoals alle andere mensen hier?’

Rick probeerde om het reuzengezicht heen te kijken, in de hoop dat er misschien net iemand langs kwam lopen die dit rare, zorgwekkende tafereel ook zag. Of 112 belde voor die arme jongen die lag te ijlen in de sneeuw. Maar er was nog steeds geen levende ziel te bekennen.

‘Ga weg.’ Ricks stem was niet meer dan een schorre fluistering.

‘O, het spijt me, heb ik je bang gemaakt?’ Het gezicht week achteruit en gaf Rick vervolgens zicht op het lichaam waar het bij hoorde. En toen zag hij het – of droomde het, hij had op dat moment werkelijk geen idee.

Het was het bronzen standbeeld dat tot leven was gekomen. Het was zelfs opgestaan van de stoel waar het normaal gesproken in gehouwen was, blijkbaar om Rick beter te kunnen zien en aan te kunnen spreken.

Rick knipperde met zijn ogen toen de donkergrijze gestalte zich even helemaal uitrekte en wat sneeuw van zijn nette pak veegde. Dat veroorzaakte een hol, echoënd geluid.

‘Ah, dat is beter,’ galmde zijn stem weer over het plein.

Het kón toch niet dat er niemand anders was die dit hoorde?

Het standbeeld leek om zich heen te kijken, waardoor sneeuw van zijn hoofd viel. ‘Ze hebben het weer fraai versierd dit jaar, vind je ook niet?’ Toen keek hij Rick weer aan, althans zo leek het, want zonder pupillen was het lastig te zeggen. ‘Wat een geluk dat ik dit jaar eens niet in mijn eentje ben. Heb je zin om met mij mee langs de huizen te gaan?’

‘Langs de huizen gaan?’ vroeg Rick voor hij er erg in had.

‘Ja, mijn beste. Elk jaar op kerstavond word ik wakker en dan ga ik bij de huizen langs om naar al die gezelligheid te kijken.’

‘Waarom?’ Rick krabbelde overeind, maar hield nog een beetje onzeker de muur vast.

De fijn gepolijste lijnen die de wenkbrauwen van het beeld moesten voorstellen, gingen langzaam omhoog. ‘Waarom? Nou, omdat mij dat heel veel vreugde geeft. En weet je wat nog het allermooist is? Al die ouders die hun kinderen op kerstavond mijn verhalen voorlezen! Ik

had tijdens mijn leven nooit durven dromen dat die nog steeds zo vreselijk populair zouden zijn!’

Ricks blik viel op de naam die op de sokkel van het standbeeld in goud gegraveerd stond, terwijl hij voor het gemak negeerde hoe vreemd die sokkel er nu zonder dat beeld uitzag. ‘Hans Christian Andersen,’ bracht hij verbluft uit.

‘Ja, dat klopt helemaal! Hoe weet je...’ Het standbeeld draaide zijn hoofd naar de sokkel en sloeg zich toen met een hand tegen zijn hoge voorhoofd. *Pets!* ‘Ach, wat dom van me, ze hebben mijn naam erbij gezet! En met wie heb ik het genoeg?’

‘Rick,’ mompelde Rick.

‘Aangenaam, Rick. Noem mij maar gewoon Hans. Nou, wat denk je ervan, Rick, ga je met me mee?’

Rick liet de muur los en haalde zijn schouders op. ‘Best...’

‘Jij bent echt een beetje de Scrooge van jouw generatie, hè?’ vroeg Hans.

Ze liepen langs de ramen van de huizen rondom het plein, waar de kerstgezelligheid in alle hoeken en gaten te vinden was.

Toen Rick niet antwoordde en alleen maar nors naar de grote kalkoen staarde op de tafel in het huis waar ze net naar binnen keken, vervolgde Hans: ‘Wij leefden in dezelfde tijd, Dickens en ik, wist je dat?’

‘Nee, dat wist ik niet,’ antwoordde Rick, waar zijn maag een opstandig gerommel aan toe voegde.

‘Ja, hij was me net voor met dat hele kerstverhaal! Kijk, bij mij zou het uiteindelijk niet zo goed zijn afgelopen. In mijn versie zou Scrooge nooit tot inkeer zijn gekomen en gestorven zijn van eenzaamheid.’ Het standbeeld voegde daar zijn inmiddels vertrouwde holle lach aan toe.

Dat vond zelfs Rick macaber klinken, maar hij hield wijselijk zijn mond. Hij zou dit beeld laten kletsen zoveel als het wilde en ermee langs de ramen slenteren, maar hij voelde zich niet verplicht tot een “gezellig” babbeltje. Bovendien ging hij ervan uit dat hij toch wel ieder moment zou ontwaken uit deze megavreemde droom, die hij nooit aan iemand zou vertellen. Zelfs niet aan zijn zusje, die zo’n grote fan was van Andersens sprookjes.

Hoe meer ramen ze passeerden en vrolijke gezinnen ze bekeken, des te meer verlangde Rick naar zijn eigen thuis. Het begon als een knagend gevoel in zijn maag, dat hij op dat moment nog niet echt wist te onderscheiden van zijn honger. Als een muisje dat zich langzaam een weg

knabbelde door die maag. Maar terug bij de sokkel van het standbeeld besepte hij dat er meer aan de hand was. Dat dat muisje was uitgegroeid tot een reusachtige, vraatzuchtige rat.

‘Ik wil graag terug naar huis,’ hoorde hij zichzelf zeggen. Tegelijkertijd merkte hij dat hij zich moe begon te voelen.

‘Ik denk dat dat heel verstandig is, Scrooge,’ antwoordde Hans met een scheve grijns, die een minuscuul barstje in zijn gestileerde bovenlip leek te maken. ‘Waar woon je, dan zet ik je even af.’

‘Aan de rand van het dorp, het op één na laatste huis.’

Hans’ gezicht versomberde, wat er bijna uitzag alsof het brons langzaam smolt. ‘Dan kan ik helaas niet met je mee: ik kan niet verder dan dit plein.’

Rick geeuwde en zocht steun tegen de muur van de sokkel. ‘Waarom niet?’

‘Dat weet ik ook niet.’ Hans hield zijn hoofd nu een beetje schuin. ‘Je ziet er moe uit, jongen. Ga toch even zitten.’

‘Maar ik wil naar huis...’ Toch slenterde Rick de drie treden op en liet zich op hetzelfde beschutte plekje als eerder zakken.

Het standbeeld strekte een grote hand boven hem uit en hield zo nog meer wind en sneeuw tegen. ‘Je familie mist je vast heel erg,’ zei hij, opeens veel zachter.

Als Hans al verder praatte, hoorde Rick het niet meer. Slaap overviel hem als een immense legermacht.

De eerste dorpelingen die zich in de ochtend op straat begaven, zagen de jongen niet. Het was een oude vrouw, die voorzichtig dichterbij schuifelde om de duiven op het standbeeld wat graan toe te werpen, die hem zag zitten. In een hoekje naast het standbeeld van Hans Christian Andersen. De muur had hem beschutting geboden en het leek er zelfs op dat ook de vriendelijk uitgestrekte hand van het standbeeld ervoor had gezorgd dat de jongen niet volledig ondergesneeuwd was geraakt. Hij zat onder het opgedroogde bloed. De oude vrouw sloeg geschrokken alarm. Politie en ambulance kwamen erbij. Maar de jongen was al dood.

Niet veel later berichtte de politie dat er net buiten het dorp een Swift van de weg was geraakt. Zij vermoedde dat de bestuurder, de achttienjarige Rick Lagerak, om de een of andere reden de macht over het stuur was kwijtgeraakt, misschien zelfs voor iets had willen uitwijken. Door de klap tegen een boom was hij dwars door de voorruit geslingerd. Dat zou hem volgens de medische experts in dit geval meteen het leven gekost moeten hebben, aangezien zijn schedel

gedeeltelijk verbrijzeld was en er ook nog eens lang stuk glas dwars door zijn hersenen was geschoten. Hoe het dan mogelijk was dat de jongen niet voor zijn auto op de weg was gevonden, maar enkele kilometers verder in zijn eigen dorp, op de sokkel van een standbeeld, kon niemand verklaren. Ondanks de beschermende hand van dat beeld had de Sneeuwkoningin hem uiteindelijk toch gevonden en met zich meegenomen.